

محمدرضا گلچین پور

حسابدار رسمی

موفقیت در اجرای قانون
با

اقدام هوشمندانه مجریان

سازش

جناب آقای گلچین پور به این شماره از حسابرس دعوت شده‌اید تا در خصوص هوشمندسازی مالیات‌ستانی با شما گفتگو کنیم. همانگونه که اطلاع دارید قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان و الکترونیکی کردن دفاتر تجاری اجرایی شده است. چالشهای شرکتها در این خصوص از نظر شما چیست؟

گلچین پور

تصویب و اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامان مؤدیان مالیاتی، اقدامی بزرگ و اساسی در جهت هوشمندسازی نظام مالیاتی و در راستای حذف اعمال نظرهای شخصی و تفسیر متفاوت قانون و در نتیجه تحقق عدالت مالیاتی در کشور است. لیکن همانگونه که می‌دانیم بزرگترین چالش در استقرار هر سیستم و روش جدید مقاومت در مقابل تغییرات است، تغییراتی که در ارتباط با زیر ساختهای نرم‌افزاری در جهت همخوانی سیستمهای موجود با سیستمهای مورد نیاز و در صورت نیاز ارتقا سیستمهای اطلاعاتی ضروری است و تماماً برای مودیان بار مالی خواهد داشت، بنابراین آنچه که می‌تواند موجب موفقیت اجرای قانون و رسیدن به اهداف آن شود. اقدام هوشمندانه مجریان این امر است، به عبارتی مجریان استقرار سیستم بایستی بتوانند به‌نحو شایسته‌ای با مودیان در قبال چالشهای پیش‌روی ایشان در ارتباط با پشتیبانی فنی مناسب، آموزش منابع انسانی بدون ایجاد ترس و تهدید به مجازات عدم‌رعایت قانون، از طریق افزایش

گلچین پور

با توجه به پلمپ الکترونیکی دفاتر تجاری و اجرای تدریجی قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان، تکالیف شرکتها در رعایت آیین‌نامه اجرایی ماده ۹۵ قانون مالیاتهای مستقیم در خصوص تحریر دفاتر قانونی همچنان برقرار است، اما با شکل و ابزار جدید، شرکتها موظف‌اند دفاتر روزنامه و کل را طبق مقررات نگهداری کنند و این دفاتر از طریق درگاه ثبت شرکتها یا سامانه جامع تجارت به صورت الکترونیکی پلمپ شوند. دفاتر دستی (کاغذی) کماکان از نظر قانون قابل قبول است، اما در حال جایگزینی کامل با دفاتر الکترونیکی است. در ارتباط با نحوه تحریر در دفاتر الکترونیکی طبق آیین‌نامه اجرایی ماده ۹۵ و دستورالعملهای سازمان امور مالیاتی ثبت عملیات مالی به ترتیب تاریخ وقوع باید انجام شود، اصلاح اشتباه، باید صرفاً با ثبت تعدیلات اصلاحی صورت گیرد، سند حسابداری باید مستند و قابل ردیابی باشد، ثبت رویدادها حداکثر تا ۱۵ روز پس از وقوع باید انجام شود. سیستم نرم‌افزاری مورد استفاده باید قابلیت خروجی استاندارد قابل

آگاهی مودیان به مزایای اجرای قانون و این سامانه و نیز بسته‌های تشویقی و حمایتی انگیزه مودیان را برای استفاده از این سامانه، بدون نگرانی از تفسیر گوناگون قانون به دلیل عدم شفافیت دستورالعملهای مربوط و ترس از جریمه‌های سنگین به دلیل عدم اجرای صحیح یا اشتباه و بار مالی ناشی از آن، افزایش دهند.

سازش

آیا رعایت قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان بر فرایند رسیدگی و تشخیص مالیات بر عملکرد شرکتها تاثیر داشته است؟ اطلاعات مورد نیاز حسابرسان در خصوص مالیات شرکتها به طور شفاف‌تر در اختیار قرار می‌گیرد؟

گلچین پور

در پاسخ به این پرسش باید اذعان نمود علیرغم فراگیر نشدن قانون به دلیل محدودیتهای زیرساختی برخی کسب‌وکارها، بررسی اجمالی میدانی انجام شده، بیانگر کارآمد شدن فرایند رسیدگی مالیاتی و دسترسی حسابرسان به اطلاعات شفاف‌تر و قابل‌اتکاتر گردیده است. صدور صورتحسابهای الکترونیکی و ثبت معاملات در سامانه مالی شرکتها به صورت دقیق و قابل ردیابی این امکان را برای سازمان امور مالیاتی فراهم می‌آورد که بتواند از داده‌های دیجیتالی و الگوریتمهای هوشمند سریعتر و دقیق‌تر عملکرد شرکتها را بررسی نماید.

همچنین حسابرسان می‌توانند با مراجعه به سامانه مودیان با استفاده از اطلاعات ثبت شده در سامانه مودیان شامل جزییات خرید، فروش، صورتحسابها و اظهارنامه‌ها، بررسیهای خود را با دقت بیشتر و ابهام کمتری انجام دهند. البته بدیهی است در شروع هر سیستمی ایراداتی وجود دارد که همانگونه که قبلاً گفتیم پاسخگویی هوشمندانه مجریان استقرار سامانه در رفع این ایرادات، موجب اعتماد مودیان به اجرای صحیح قانون و تحقق عدالت مالیاتی می‌شود.

سازش

با توجه به پلمپ الکترونیکی دفاتر تجاری، تکالیف شرکتها در رعایت آیین ماده ۹۵ ق.م.م (تحریر دفاتر) چیست؟

همانگونه که می‌دانیم

بزرگترین چالش در

استقرار هر سیستم و

روش جدید مقاومت

در مقابل تغییرات است

حسابرسان در ارتباط با دفاتر فیزیکی بوده به نحوی که به دلیل قطعی نبودن ثبتهای انجام شده در نرم افزارهای حسابداری و امکان تغییر در ثبتهای انجام شده در هر تاریخی حسابرسان را با مشکل مواجه می نمود. البته استفاده حسابرسان از این سامانه مستلزم افزایش دانش حسابرسان در ارتباط با فناوری اطلاعات و حسابرسی الکترونیکی و تدوین دستورالعملهایی در این ارتباط خواهد بود.

سپاس

میزان رضایت مودیان از سامانه مودیان و الکترونیکی شدن دفاتر تجاری را چگونه ارزیابی می کنید؟

گلچین پور

در حال حاضر، بر اساس تحلیل گزارشهای رسمی سازمان امور مالیاتی، اظهارنظر تشکلهای صنفی و بررسیهای میدانی انجام شده میزان رضایت مودیان از سامانه مودیان و الکترونیکی شدن دفاتر تجاری را می توان نسبی و در سطح متوسط رو به بهبود ارزیابی کرد. از دلایل رضایت نسبی را می توان کاهش مراجعات حضوری به ادارات مالیاتی، دسترسی سریع تر به اطلاعات مالی و صورتحسابها، افزایش انضباط مالی و حسابداری به ویژه در بنگاههای بزرگ نام برد. برای افزایش رضایت نیز بایستی اقداماتی را در رفع نقصها و مشکلات کندی عملکرد سامانه، برنامه ریزی جهت آموزش کاربران (با توجه به پیچیدگی فنی سامانه مودیان به ویژه برای مودیان کوچک و متوسط)، تعریف بسته های تشویقی و حمایتی (با توجه به هزینه مالی ناشی از انطباق و تجهیز نرم افزارهای حسابداری با الزامات جدید و نگرانی از مسئولیتهای قانونی در صورت بروز خطاهای سیستمی که لزوماً ناشی از قصور مودی نیست)، انجام داد.

سپاس

برای حسابرسان مطمئناً خوشیمن بوده است. مودیان هم به تدریج امیدواریم از بار مشکلات آنها که قبل از این قوانین با آنها مواجه بوده اند کاسته شود. از همراهی

شما سپاسگزاریم.

ارائه به سازمان امور مالیاتی را داشته باشد، همچنین اسناد و مدارک مثبت و اسناد حسابداری بایستی حداقل ده سال نگهداری شود، اطلاعات دفاتر و اطلاعات ارسال شده در سامانه مودیان و صورتحسابهای الکترونیکی باید همخوانی کامل داشته باشد در غیر این صورت و نیز عدم ثبت صحیح و به موقع دفاتر و رد درآمد مشمول، مالیات به صورت علی الراس تعیین می شود و نهایتاً شرکتهایی که از نرم افزار حسابداری مکانیزه استفاده می کنند، باید صورتحساب عملکرد و دفاتر الکترونیکی خود را از همان سیستم اخراج کنند.

سپاس

آیا پلمپ الکترونیکی دفاتر تجاری و فرایند ثبت و بارگذاری اطلاعات دفاتر به صورت الکترونیکی تغییراتی را در نحوه رسیدگیهای حسابرس و گزارش و بازرس قانونی ایجاد می کند؟

گلچین پور

اجرای قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مودیان و جایگزینی تدریجی پلمپ الکترونیکی دفاتر تجاری، آثار مهمی بر شیوه ثبت و نگهداری اطلاعات مالی شرکتها ایجاد نموده و به تبع آن ماهیت و روشهای رسیدگی حسابرس مستقل نیز در این ارتباط دچار تحول و دگرگونی شده است. با دسترسی حسابرسان به صورت مستقیم به دفاتر الکترونیکی امکان کاهش زمان بررسی و افزایش دقت در تحلیل داده ها فراهم شده و با حذف فیزیکی و ورود اطلاعات در قالبهای استاندارد دیجیتال، احتمال اشتباهات نوشتاری یا حذف اطلاعات کاهش یافته و حسابرسان می توانند با استفاده از سیستمهای نرم افزاری به تحلیل داده اقدام کنند که این روش موجب افزایش کیفیت رسیدگی می شود.

با دسترسی حسابرس به دفاتر الکترونیکی، شواهد حسابرس دیگر صرفاً فیزیکی نیست و شامل استخراج داده های دیجیتالی از سامانه نیز خواهد بود که مستلزم افزایش کنترل های عمومی فناوری اطلاعات به منظور ارزیابی اعتبار، تمامیت و امنیت داده های الکترونیکی است. یکی از مهمترین مزیت های استفاده از دفاتر الکترونیکی برای حسابرسان قطعی بودن موارد ثبت شده در سامانه است که از چالشهای